

Telegrafu.

Organ național-bisericească

Red. "Transilvania"
Loco Str. Saguna 8

Abonamentul:

Un an 80 Lei. — Șase luni 40 Lei.

Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Petru Maior și — Unirea

V.

(Articol final)

Am văzut cum judecă Petru Maior asupra primatului și infalibilității papei. Să urmărim judecata lui despre oameni, ca să scoatem încheierea, ce se impune zilelor noastre.

Impotriva celor văzute la Roma are vorbe aspre: «Adevărat când privesc cu mintea și cu inima la această parodoxă a Stăpânului nostru Isus Hristos pildă, precum pe eretici nu pociu să nu-i afurisc și să nu le blestem învățătura lor cea cu otravă amestecată, așa și asupra a unor socotitori și povățuitori bisericești purtare nu pociu de mânie și de râvnă duhovnicească să nu mă aprind... atâta și-au înălțat cornul, cât n'are nimeni den cei săraci mai nici prin instanțe sau răvășel la dânsii, nu ca să fie slujii, precum au fost Apostolii de Hristos, ci spre mângâiere numai, să răsbată. Ba fluturază, sudue, blastemă pe supuși, borăsc cuvinte de acelea, cât nici în gura unui rob osândit n'ar fi de a se suferi. Batăr înfricoșatul jertfealnic de ar rămânea scutit de acestea. Ba și prin biserici pâlmuiesc pe preoți, îi scarmână, îi lovesc cu toiagul, pren temniță cu furii și cu curvele îi bagă împreună. (p. 46).

Și ceva mai la vale adaugă: «Dar Romei încă din vreamurile cele de demult începuse ai răsări coarne, care după curgerea vremilor mai tare și mai tare au crescut, cât în suta a patra așa grăia sfântul marele Vasile, dascălul a toată lumea despre Roma: Scârbitu-m'am de mândria bisericii aceia». (p. 47).

Iar despre teologii bisericii unite, cari au învățat la Roma, și s'au întors acasă cu pornirea de a încetățeni și între Români obiceiuri papistașe, spune:

«Ba și acuma se află unii și prin părțile noastre, cari învățând la Roma theologia, socotesc, că numai acelea sunt adevărate, care le-au auzit la Roma și doar sângele și l-ar vărsa pentru monarhia papei. O! de-ar fi apărut Dumnezeu neamul Românesc de acest feliu de oameni învățați și theologi! cari numai cu autenția, cu tiful și cu vâlfa, ce au în hanie, și în locul lăcașului său vrău să învingă pe toți, de spun ceva dela Roma să taci, să înlemnești, să caști gura. De arăți din sfinții Părinți, din soboare și din istoria cea veche a bisericii asupra poveștilor lor, îndată ești schismatic și

mai rău decât ereticii. Trebuie înaintea acestora toți să plece capetele... Și în această lucrând li-se pare, că atunci țin mai tare caroanele bisericești și aduc slujbă lui Dumnezeu. O, vreme, o, obiceiuri!» (p. 48).

Și acum după 138 de ani, de când s'a scris Procanonul, «spre cunoștința și folosul mai cu seamă a Românilor», cuvintele lui Petru Maior, durere, nu și-au pierdut actualitatea. Am stat 5 ani în Blaj, în viață am avut multe atingeri cu preoții greco-catolici, și o spun, cu mici excepții, preoții satelor, crescuți acasă, au altă mentalitate decât aceia, cari cred a se fi adăpat la izvorul Romei, unde «cuprinși cu acel feal de patimă și de prejudecăți, cresc întru prejudecățile acelea carele întru fire care-cum se prefac, și tare pururea le țin precum ar fi sfinte». Cu aceștia, cari se fac reprezentanții ultramontanismului, și se cred chemați să propage papistrul în sânul poporului românesc, cu cei mai mulți dintre ei, nu poți prinde vorbă, fără să nu-ți arunce în față după al trilea cuvânt: «Schismaticule». Chiar azi, în vremile schimbate mai sunt unii, cari ru odată lasă să se înțeleagă, că sunt mai întâi catolici și apoi români, dacă cumva nu sunt de aceia, în stare să se facă orice, numai să nu se despartă de papa. Nu pentru unii ca aceștia s'au reprodus judecățile învățatului protopop român, ci pentru mulțimea bunilor preoți ai bisericii unite, cari au crescut în contact cu vechile noastre tradiții de cultură și mai ales cu necesitățile culturale a vieții noastre românești și cari trăiesc aproape de sufletul neschimbat al poporului.

Cătră voi fraților și cătră intelectualii mireni ai bisericii voastre, stăpâniți de o cinstită gândire religioasă și pătrunși de adevărata concepție de viață românească, cătră aceștia se îndreaptă glasul nostru al ortodocșilor și vă spunem deschis, fără încunjur, — căci acum nu ne mai amenință sabia Vienei, nici pe voi vă mai poate ademini cu făgădueli deșarte: Noi ne-am pus de acum pintre cele dintâi probleme de viață, readucerea turmei sfâșiate la staulul vechiu, la sânul bisericii mame. Nu ne amăgim cu iluziuni, odată trebuie să sosească vremea care sfințește toate. Și în acest scop vom încerca toate mijloacele cinstite de a vă convinge pe față, cu scrisul marilor vostri înaintași, cu vorba și cu scrisul nostru, pe voi păstorii turmei, că vremea este, precum un neam suntem sub o singură stăpânire, să fim și o biserică, pe care împreună apărându-o

împotriva ori-căror încercări de destrămare, nici porțile iadului să nu o mai clătească.

Cât de mult s'ar înălța conștiința noastră religioasă și demnitatea noastră de neam și cât de impunător ne-am înfățișa vrășmașilor noștri mulți, dinăuntru și din afară, prin reunirea într'o biserică, prin refacerea unității religioase, pe care o aveam înainte de 1700, cu toate divergențele de stăpânire, sub cari ne găseam. Cât de mult ar desăvârși această unitate religioasă unitatea sufletească a neamului, și ar înlătura pe veci frecările dintre noi, pe cari străinii știu să le producă, să le almenteze și să le exploateze în folosul lor și spre răul nostru.

Nu este vorba aici de pornirea unui proselitism orios, nici de confesionalism rău plasat. Mult mea covârșitoare a credincioșilor ortodoxi, mai mult decât de 10 ori numărul românilor uniți, având la spate și statul, însuși concrescut cu ortodoxismul, nu simțim nevoia unei vânători de oameni. Și trebuie să o spun respicat: nici biserica nu ne-o temem, ori care ar fi și ori cât de temerare s'ar arăta mreșile, ce ni s'ar arunca, ca și acum prin proiectul de concordat. Dacă această biserică ortodoxă a neamului a avut tăria superioară de a rezista în trecut, când bătăuți păstorii turma nu s'a risipit, ci a desmintit chiar cuvintele Scripturii, că cei-ce n'au conducere se risipesc ca frunzele, — de acum ea nu va mai fi umilită.

Și dacă ne ridicăm totuși împotriva proiectului de concordat al papei o facem din o superioară conștiință a demnității noastre de neam, liber a-și orândui treburile înăuntrul țării sale, fără amestecul ori epitropia cuiva din afară de granițele statului și a sufletului românesc, cum este și Papa dela Roma. Susțin cu toată convingerea sufletului meu, că cel mai mare răspuns, ce ar putea da neamul românesc soliei de tentație dela Roma, ar fi ruperea oricăror legături cu scaunul papal, și revenirea la vechea stare: *Restitutio in integrum!*

Unirea nu s'a încheiat pe baze de credințe religioase, iar tratatele politice, aibă acelea și caracter bisericesc, se desfac atunci, când nu mai sânt oportune. Și se înlătură cu totul, atunci, când o parte vrea să-și extindă dominația cu orice preț, învâluind chiar în primejdii pe cealaltă. Și noi nu vedem în proiectul de concordat decât tendința de a duce în rătăcire neamul nostru, ca să fie aceasta din urmă mai rea decât cea dintâi.

Nu este osândă cuvântul nostru, ci din el să desface numai îndemnul fratelui

mai mare, chemând pe cel mai mic, îndepărtat de vatra părintească să se întoarcă! Destul am stat împărțiți!

Poporul ni este una, Hristos Domnul nu s'a rupt în două în mijlocul neamului nostru, sufletul poporului a rămas unul și după Unire. Și acelaș este și acum; nici cel mai răutăcios nu o poate trage la îndoială. Ori de câte ori nevoia împrejurărilor m'a mănât pe mine, ori a adus la mine un fiu al bisericii unite, el nu s'a simțit în fața unui străin, ci tot așa în fața unui «părinte», la fel cu acela pe care nu-l vrea, ori nu-l putea avea la îndemână.

Și de ne-a ascultat slujind împreună la praznice de bucurie, ori ne-a văzut alături la nevoi, el, bunul nostru țaran, nu s'a poticnit; a găsit chiar de tot firească îmbrățișarea frățească. Cum s'ar fi crucit bietul român de dincolo ca și cel de dincoace de Carpați, de v'ar fi văzut făcând frăție alături de papistașii rași, dupăcum în trecut se mai rătăcea câte unul să o facă, dintre ceice adusesse cu sine tiful și vâlfa dela Roma.

Sânt ele tradițiile în care ați crescut și credințele religioase pe cari le-ați învățat, atât de tari, încât să nu se înduplece de dragul ospățului de fericire a unui neam? Eu nu cred să fi izbutit a sfărâma cu totul vechea unitate religioasă creșterea de care ați avut parte.

De aceea se îndreaptă glasul nostru către voi preoții satelor, cari împreună cu poporul alcătuiți biserica unită, rugându-Vă să Vă apropiați cu încredere către ceice Vă chemăm, să ne înțelegem și la vreme cu prilej, — dare-ar bunul Dumnezeu să fie cât mai aproape — să ne ridicăm deodată preoți și popor, în toată măreția conștiinții de unitate: *un neam — o biserică*, și să covârșim pe toți, câți vor să mai sustină și pe mai departe, «păretele din mijloc al vrajbei» între frați buni.

Pe voi, iubit popor rămas întreg, cinstit și credincios legii noastre strămoșești, Vă chemăm cu glas duios de frate bun să Vă lăpădați de «meteahna» unirii, cum lapezi o haină, care nici după 220 de ani nu se potrivește sufletului vostru, și să Vă întoarceți la vechea și singură adevărata biserică a lui Hristos, care a păstrat întregă și curată învățătura, cum o moștenise, fără înoini și fără abateri, cum le-a făcut papa, care se pune pe sine cap bisericii, în locul lui Hristos.

De vreți să prăznuiți cu adevărat o sută de ani dela moartea lui Petru Maior, faceți să se pogoare în mijlocul vostru *duhul* acestui mare protopop care Vă va învăța și povățui, încărâu să apucați, ca să faceți cu adevărat mare bucuria unui neam, prea mult chinuit de străini.

Dacă un vlădică, Atanasie, uitător de sine, a săvârșit păcatul, lăsați să lucreze în sufletele voastre *duhul* luminat a lui Petru Maior, ca să șteargă orice urmă de greșală, și earăși *una să fim!* Ascultați cu înfiorare glasul lui de povățuire, ce coboară din înălțimile albastre și răsbate tot pământul mândrei noastre Români întregite: «Numai întru aceasta toți cu un gând și cu un cuget trăbue să ne nevoim ca cele vechi ale bisericii să ne învățăm și întru învățătura sfinților părinți să ne deprindem, ca să cunoaștem ce e al nostru și ce a altuia, ... și ce cunoaștem a fi al nostru, tare să păzim, să apărăm, să scutim, nici robi nimănuși să nu ne facem, că spre slobozire ne-au chemat Dumnezeu și fii și moșteni suntem». (Procanon p. 51).

Părintele Terențiu.

Se duc sovietele. Revolta se întărește în toată Rusia. Se dau sângeroase lupte între rușii albi și rușii roșii. Bolșevicii sânt alungați din numeroase localități. Mai mulți comisari au fost măcelăriți de trupele rușilor albi. Soldații roșii desertează în masă. Se așteaptă convocarea unei constituante și dispariția sovietelor.

Din protopopiate

Joi, în 10 Martie a. c. s'au ținut în *Sebeșul-sădesc*, sub prezidenția protopresbiterului Sergiu Medean, sinodul protopresbiteral ordinar al anului 1921 și conferența de primăvară a preoților ort. rom. din tractul Sebeșului. A nbele corporațiuni s'au pronunțat în cele două chestii vitale care preocupă azi opinia publică românească: unificarea bisericii și concordatul.

În chestia unificării bisericii, — avându-se în vedere spiritul democratic al vremii și marile succese realizate de biserică din Ardeal prin organizația sa liberală depusă în Statutul organic al Marelui Șaguna și prin participarea elementului mirean la conducerea bisericii, — s'a cerut factorilor competenți să stăruiască cu toată tăria pentru înfăptuirea unificării pe bazele democratice ale Statutului organic.

În chestia concordatului s'a protestat contra acordării de privilegii — în România întregită — unei biserici internaționale, în detrimentul bisericii ortodoxe române și în detrimentul statului român.

Ortodox.

Alături de acești revoltați și desperați, sânt foarte mulți cari au pierdut orice noțiune de a mai munci și acum ar vrea numai să o ducă a lene, să nu mai muncească. Ar vrea să câștige cât mai mult, și să muncească cât mai puțin. Ca și Coupeau, din romanul lui Zola, ei au groaza de lucru, de atelier. Această stare sufletească se poate explica. Intocmai după cum un om obosit are nevoie de odihnă, precum după zile înorate dorim cer senin, soare cald, tot astfel cei cari au luat parte la război au venit acasă dornici de altfel de trai, de cum l-au dus în tranșee.

Luni, ani de zile au stat în noroi, în murdărie, nespălați, acoperiți de sdrențe, și azi vor să trăiască în odăi curate, luminoase, încălzite.

Erau hrăniți ani de zile cu mălai mucegăit, cu mazere cu gărgărițe, cu o pâne neagră făcută din țărâte și cenușă, — și azi vor să mănânce mult și bine. Luni de zile nu au azit decât gemetele desperată ale răniților, horcăitul muribunzilor, în toate clipele ei își vedeau moartea cu ochii, — acum ei vor să auză muzică, lăutari. Ani de zile supuși, smeriți, nu erau decât unelte docile în mâinile superiorilor. Azi ei vor să trăiască earăși ca oameni.

Incoronarea primului rege al tuturor românilor la Alba-Julia

Comisiunea însărcinată cu studierea și aranjarea programului sărbătorilor de încoronare a M. S. Regelui și M. S. Reginei, compusă din dnii generali Coandă, președinte, Oct. Goga, ministrul cultelor și artelor, N. Iorga, profesor universitar, I. P. S. Sa Mitropolitul Primal Miron Cristea, arhitecții V. Ștefănescu și Antonescu, pictorii Verona și Costin Petrescu, au stabilit programul sărbătorilor de încoronare care se vor ținea în 24 Septembrie 1921.

S'a hotărât ca în cetate la Alba-Julia să se construiască o biserică în stilul celei Domnești dela Târgoviște; în această biserică se va oficia ceremonia religioasă pentru comemorarea marilor lupte din care a rezultat România mare și pentru încoronarea ca Rege al tuturor românilor a M. S. Regelui Ferdinand I.

Această biserică va servi în viitor la oficierea încoronării tuturor regilor României.

La marginea orașului, pe locul pe unde a intrat M. S. Regele în Alba-Julia, se va construi o poartă monumentală cu inscripții și basoreliefuli, scene din istoria românilor.

Dimineața, în nouă biserică ce se construiește în Alba-Julia, se oficiază serviciu divin de toți mitropoliții țării. După terminarea slujbei M. S. Regelui și M. S. Reginei încoronați și îmbrăcați cu manile domnești vor merge la poarta triumfală a Albei-Julii, unde vor primi defilarea trupelor.

După amiază: diferite serbări, ear seara un banchet oficial în sala unde a fost proclamată unirea Ardealului la patria mamă.

A doua zi, Familia regală încoronată va sosi la Mogoșoaia și intră în capitală în triumf.

Partidul social-țărănist

În București apare, începând cu ziua de 6 Martie 1921, foaia săptămânală *Social-Tărănismul*, gazeta muncitorilor și țărănilor. Comitetul de direcție al noului organ se compune din dnii: Zamfir C. Arbure, Const. P. Brătianu, Arhim. Scriban, Ion Pangal, Ion Peretz, Ion Mihălcescu și Aurel Crăciunescu.

Partidul social-țărănist și-a luat ființă, cum arată organul său acum apărut, pentru a corespunde nevoilor vremii.

Produs al voinței unui grup însemnat de oameni, partidul și-a stabilit principiile fundamentale în programul său. Va căuta să rezolve, fără sguđuri violente, conflictele ivite între clasele sociale din țara noastră. Partidul se adresează tuturor oamenilor cinstiți din cuprinsul României mărite, fără deosebire de religie și de naționalitate, și crede că masele muncitorilor și ale țărănilor din țara aceasta trebuie să-și dea mâna cu elementele intelectuale luminate, în lupta de desrobire politică, economică și socială. «Nu va fi lupta unei clase împotriva celei

FOIȘOARA

Boala lenei

În romanul *Assomoir* autorul *Emile Zola* a descris sbuciumul în care se sbate un muncitor, Coupeau, care ieșind din spital nevindecat deplin, nu este în stare să se scuture de toropeala ce-l stăpânește. Ar vrea să se apuce de lucru, dar îi este groază de atelier. Amână reluarea lucrului pe azi, pe mâne. Pentru a căpăta gust de viață și de muncă, se duce la cârciumă. Alcoolul îl amețește, până în cele din urmă îi dă ultima lovitură, de grație.

Sânt mulți oameni pe cari acest război ia adus în această stare sufletească. Lipsiți de orice urmă de voință, de energie, văzându-și prăpădit avutul agonisit, privind cum necinstea domnește, și cum prin îndrăzneală și obrăznicie se poate ajunge la ceva; găsindu-se de odată într-o lume schimbată în felul de a judeca și de a se purta, nepregătiți pentru a putea relua lupta pentru trai, simțind pustiul în sufletul lor, stau cu brațele încrucișate și invidiază soarta acelora cari dorm somnul de veci.

Psihologiceste, fiziologiceste, această dorință de a se odihni, de a petrece, este foarte explicabilă. Este o stare de reacțiune a organismului, pe care orșicine trebuie să o înțeleagă.

Dar... orice reacție a organismului, orice fenomen, orice stare sufletească, orice manifestare a organismului, dacă trece de o anumită măsură, dacă se prelungește, dovedește o stare bolnăvicioasă.

Un om trebuie să bea și să mănânce o anumită cantitate de alimente pentru a îndeplini nevoile organismului. Când însă omul mănâncă și bea cu mult mai mult de cât este indicat că trebuie mănânce, atunci acest simpton dovedește că în organismul aceluși om se petrece ceva bolnăvicios.

Fiecare om face oarecare gesturi, oarecare mișcări când vorbește. Când aceste gesturi sânt exagerate, medicul va recunoaște o boală nervoasă de care este atins individul.

Somnul este fenomen necesar vieții, ca și pânea. Dar când cineva doarme prea mult, când cade într-o stare de somnolență prea îndelungată, medicul va fi de părere că acel individ este pe cale de a căpăta o boală gravă.

alte, ci va fi lupta tuturor muncitorilor împotriva acelor care i-au asuprit, cari i-au jertfit timp de decenii».

Grupul conducător din vechea Românie s'a sporit cu elemente de aceeași natură din nouăle teritorii. În acest grup stăpânește aceeași mentalitate îngustă, același spirit de sectă politică, aceeași slugărnicie, care am cunoscut o înainte de război. «Este firesc deci că aceasta ceată de cărmuitori, pe cari li vom desemna sub numele generic de oligarhie, să-și ia toate măsurile pentru a nu fi înlăturată... Noi nu căutăm s'o răsturnăm prin forță brutală. Ea va fi spulberată de marele tăvălug reprezentat de conștiința unanimă a masei muncitorești și intelectuale ce se razimă pe forța morală».

Pentru clădirea edificiului politic și social, partidul institue patru misiuni, menite să consolideze forța morală a neamului. Misiunile sânt: școala, justiția, biserica și armata. Ele au să devie înalți factori de educație morală. —

Acestea sânt principiile noului partid, expuse în organul său *Social Tărâanismul*.

În drumul greu și lung, ce și-a propus să străbată confratele apărător al cauzelor bune și drepte, li dorim cel mai desăvârșit succes.

† Coman Baca

După multe și grele suferințe a răposat în frunțașă comună Poplaca (prot. Sibiu), parohul primar al acesteia *Coman Baca*.

Implicat îndată la începutul războiului mondial într'un proces criminal pentru trădare de patrie, parohul Coman Baca a fost târât în temnițele Clujului, condamnat la moarte prin ștreang, dela care l-a scos învierea neamului după prăbușirea statului unguresc.

Germele boalei l-a adus din temniță. S'a stins în puterea vieții, când mai putea trăi pentru binele poporului și fericirea familiei sale mult încercate.

Înmormântarea s'a făcut Luni în 1/14 Martie a. c.

În locul protopopului locului, reținut prin boală, ceremoniile înmormântării le-a condus protopopul *Mateiu Voileanu*, asesor consistorial. (Vorbirea sa, cu acest prilej, o vom publica în numărul viitor).

La înmormântare au participat preoții Ioan Manta senior și junior din Gurarâului, preoții din Reșinari Maniu Lungu, Emilian Cioran și Emil Dancăș, preotul din Poplaca G. Modran și preotul Ioan B. Boiu din Sibiu, care la groapă a ținut o cuvântare pătrunzătoare, luând rămas bun în numele preoșimii din tract.

Cu Coman Baca dispăre figura unui preot blând, cu frica lui Dumnezeu, și cu iubire pentru poporul său.

Dumnezeu să-l odihnească!

Și această dorință peste măsură, prelungă de a trândăvi, de a petrece, este un fenomen morbid. Cu atât mai simptomatic pare acest fenomen, acum când atât gol este de umplut, când atâtea lipsuri sânt de pus la loc.

Azi se simte mai multă nevoie decât ori când de o sforțare comună, de o încordare a tuturor energiilor, pentru a reclădi și a introduce o stare mai bună în omenire.

Azi toată omenirea ar trebui să semene unui stup de albine, ca fiecare să aducă partea sa de miere pentru alinarea atâtor răni, pentru îndulcirea unei vieți stăt de amărâte. Această nepăsare de binele celorlalți și de preocupare egoistă a binelui propriu este semnul unei boale sociale.

Ajungă această beție a lenei! Azi, după ce fiecare a mai gustat din plăcerile vieții, ale libertății, azi trebuie fiecare să se desmeticească și să se întrebe încotro mergem, în spre ce prăpastie ne îndreptăm cu toții, dacă inactivitatea va dura multă vreme? O datorie sfântă se impune tuturor de a pune o stavilă acestei epidemii sociale.

Somnul este un binefăcător al organis-

Nr. 1350 Școl.

Notificare oficială

Prin adresa Secretariatului general din Cluj dto 25 Ianuarie a. c. Nr. 2078 ni se comunică remunerația stabilită pentru învățătorii suolinitori, ajutători sau practicanți. Această remunerație este stabilită precum urmează:

1. Preoții și învățătorii penzionari, cari preved instrucția în școlile de stat, vor primi pe timpul serviciului o diurnă lunară de 300 lei.

2. Preoții și învățătorii penzionari, aplicați în serviciul școlilor confesionale, vor primi o diurnă lunară de 250 lei, în care se compută retribuiția din resursele locale.

3. Învățătorii ajutători, cari au 2 cursuri pedagogice de vară, se consideră ca suplinitori având ca remunerație 80% din retribuițiile titularilor.

4. Învățătorii ajutători cu 1 curs de vară, precum și cei cu 4 clase secundare, dar fără pregătire specială, vor fi retribuiți cu 60% din leaful titularilor și accesoriile.

5. Învățătorii tolerați vor primi o diurnă lunară de 200 lei.

Aducem aceasta la cunoștința tuturor celor, pe cari li privește.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat școlar, ținută la 24 Febr. 1921.

Consistorul arhidiecezan

Din Bucovina

— Adunarea preoșimii în Cernăuț —

În 8 l. c. s'a ținut la Cernăuț adunarea generală a Asociației clerului ort. român din Bucovina, sub prezidenția vice-președintelui Pr. Tomoiagă, care deschide ședința aducând, în numele adunării, expresia de recunoștință și devotament M. S. regelui și dinastiei.

Obiectele la ordinea zilei erau: *Învățământul religios în școală*. Preoșimea bucovineană nu admite reducerea orelor de predare a învățământului religios, și cere două ore pe săptămână în fiecare clasă a școlilor primare și secundare. La propunerea prof. R. Căndea, se alege o comisiune din catheți pentru redactarea unui memoriu, în care să se arate autorităților școlare însemnătatea religiei în școală și situația învățământului religios în alte țări.

Se votează o moțiune de protest împotriva *concordatului*. Preoșimea se asociază memoriului facultății teologice.

Senatorul Ipolit *Tarnavski* aduce adunării salutului și binecuvântarea Mitropolitului Bucovinei. Ca delegat al consistorului declară că în chestiunea învățământului religios consistorul a înaintat un memoriu guvernului și mitropolitului primat.

În chestiunea *fondului bisericesc*, adunarea cere să treacă în mâinile Mitropolitului, sub controlul congresului bisericesc și al statului, și ac-

mului. Dar există și o boală a somnului care în loc să repara organismul, îl distruge.

Și această lenie, această epidemie a trândăviei va submina existența organismului social, ducându-l spre dezastru.

Scumpetea traiului, lipsurile de tot felul, se datoresc lăcomiei de îmbogățire a unora, și a epidemiei lenii a celorlalți.

În Franța cugetătorii alarmați de epidemia lenei, îndeamnă toată lumea la muncă.

Emile Bergerat scrie: Numai atunci ne vom putea bucura de binefacerile păcii, când vom pune la loc tot ce a fost ruinat, punând la contribuție toată vigoarea brațelor noastre, sudoarea frunții noastre, sucul creierilor noștri.

În Germania, muncitorii având în vedere țara lor amenințată, au lăsat de o parte toate revendicările lor, toate teoriile lor de opt ore de muncă pe zi și au hotărât de mult, să muncească zece ore pe zi, muncă serioasă, încordată, sinceră, ca produsul celor două ore suplimentare să fie destinat reclădirii țării lor.

«Munca! munca! scrie Emil Zola, nu există altă putere mai nobilă! Când ai pus încredere și credință în munca ta, atunci ești de neînvinși!

tivitatea fondului să se întindă și la înființarea și susținerea școlilor.

S'a mai desbătut: salarizarea, eligibilitatea preoților, cântarea bisericească (respectarea muzicii bisericești, înființarea corurilor sâtești ș. a.)

Adunarea a ținut două ședințe, una înainte de amiază, a doua în aceeași zi după amiază dela ora 3 până la 9¹/₂ seara. A participat și părintele Costiniu din vechiul regat. Toate discuțiile au decurs în mod demn și în deplină armonie.

Convocare

Cătră învățătorii români dela toate școlile primare din județul Sibiu

Învățătorii români dela toate școlile primare din județul Sibiu, se convoacă, la adunarea generală extraordinară, care se va ține în Sibiu, Vineri la 25 Martie a. c., ora 11 a. m. în edificiul școlii primare de stat.

Obiectul: Chestia salarizării învățătorilor confesionali și comunali.

Nota: 1. Aceia dintre învățători, cari, din or ce motive, nu se pot prezenta la adunare, sânt invitați să trimită — fără amânare — o declarație scrisă și de doi martori, că sânt solidari întru toate cu hotărârile ce se vor aduce.

2. Comitetul secției județului Sibiu roagă toate secțiile județene ale învățătorilor români din Ardeal, să țină încă în decursul acestei luni, adunări generale extraordinare cu acest program, iar hotărârile lor să se dea publicității prin presă.

3. Toate ziarele sânt rugate să reproducă această convocare.

Din ședința comitetului central al învățătorilor români din secția județului Sibiu, ținută la 11 Martie 1921. — *Nicolae Iordan*, președinte. *Izidor Dopp*, secretar.

Citind ziare

Despre calitățile și virtuțile poporului român din Ardeal, scrie Renașterea Română:

Aceia cari au scornit sau repetă ca niște papagali vorba, că Ardealul a fost o decepție, pentru că în guvernul precedent, alcătuit mai mult din ardeleni, au fost miniștri, cari n'au răspuns așteptărilor puse într'înșii, sânt sau necunoscători ai adevăratei situațiuni sau niște răuvoitori.

În elementul românesc din Ardeal sânt adevărate comori de calitate și virtuți, și ar fi o fericire, dacă ni le-am putea însuși și noi în vechiul regat.

Românul ardelean are, în primul rând, puternic dezvoltat sentimentul conștiinței naționale și al dragostei și mândriei de neamul din care face parte.

În al doilea rând, românul ardelean are spiritul de ordine, de continuitate la lucru, și de metodă în activitatea sa.

Poți crea o lume! În toate diminețile te pui pe lucru! Pui pietricică cu pietricică, pentru a ridica monumentul și îl faci mare, întrebunțând metodic energiile fizice și intelectuale pe care le pozezi.

De ce să ne îndoim în ziua de mâine, când noi pregătim, grație muncii ce o depunem azi? Tot ce semănăm azi, culegem mâine. Muncă sfântă! Muncă creatoare și salvatoare! Tu ești viața, tu ești singura rațiune pentru care trăim pe acest pământ!

Lumea muncitoare cu drept cuvânt revendică pentru ea dreptul și gloria de a îndulci traiul, de a imputina suferințele unei omeniri chinuite și nedreptățite. A ei este sfânta datorie să silească toată lumea de a munci, ea care urăște pe toți trântorii, pe toți paraziții sociali. Muncitorii trebuie să privească în muncă nu numai un mijloc pentru susținerea existenței lor, ci munca tuturor trebuie să tindă la înfăptuirea unei lumi mai drepte, unei vieți mai bune pentru întreaga omenire.

El nu e «deștept» în înțelesul ce i se dă în general acestui cuvânt în vechiul regat.

Prin «deștept» noi înțelegem de obicei un om lipsit de modestie, un om care se amestecă în toate, care se pronunță în chestiuni despre care n'are nici o cunoștință, un om care caută să te amețească printr'un potop de vorbe. În dosul acestor vorbe stă, însă, ori o absolută golciune de idei, ori intenții care nu totdeauna sânt din cele mai onorabile.

Și e bine, că nu este deștept nici în înțelesul «de a ști să te învârtești».

De asemenea, în țărâna ardeleană e puternic dezvoltat spiritul de gospodărie, dorința de o casă curată și bine îngrijită, grija de un trai mai bun, și nevoia de o hrană intelectuală.

Ear familia ardeleană poate, prin armonia și dăruitoarea solidaritate dintre membrii ei, să fie citată ca model, precum e earăși un model de virtuți și de hărnicie româna din Ardeal.

Știrile zilei

Predici în Catedrală. În Dumineca proxima (prima Duminecă din post) va predica la sfânta liturgie preotul Trandafir Scorobet, profesor la liceul Gheorghe Lazăr, iar la vecernie prof. sem. Dr. Aurel Crăciunescu.

Serviciile divine în Catedrală. În decursul sfântului post se vor ține serviciile divine în Catedrală în următorul mod: Utenia se va săvârși în fiecare zi între orele 6 jum. și 7 jum. a. m., vecernia între orele 3—4 p. m. Sfânta liturgie se va oficia Mercuria și Vinerea între orele 10—11, iar Sâmbătă între orele 8—9 a. m.

În fiecare Duminecă, pe lângă predica dela liturgie, se vor ține în legătură cu vecernia meditațiuni religioase între orele 4—5 p. m. Ar fi de dorit ca aceste meditațiuni să fie cercetate de cât mai mulți credincioși, și îndeosebi de învățăceii și cafilele dela meserii și de servitorime.

Seslunea corpurilor legiuitoare se prelungește până la 1 Iunie a. c. La cameră s'a depus proiectul de lege despre reforma electorală.

Noul minister, al sănătății publice, începe să funcționeze la 1 April 1921. Conducerea interinală o va lua dl Argetoianu.

Conferențele organizate de biroul «Asociațiuni». În sala prefecturii județene din Sibiu, în postul Paștilor a. c., se continuă: Joi în 17 l. c. a vorbit dl D. P. Bucșan despre vitamine, noțiuni de medicină alimentară. **Duminecă** în 20 Martie: Dl R. Simu, Cum se proiectează propaganda culturală. **Luni** în 21 Martie: dl Gen. Dr. Vicol, Basarabia și Bucovina, note de drum, cu proiecțiuni. Începutul la ora 6 d. a. Intrarea: 4 și 2 lei. Școlarii gratuit.

Proiectul despre noua împărțire a județelor din Ardeal face să înceteze câteva orașe de a mai fi sedii de județe. Aceste orașe sânt următoarele: **Făgărașul**, (se va ținea de Brașov). **Sighetul**, (sediul trece la Năsăud sau Bistrița). **Aiudul** (înlocuit prin Alba-Iulia), **Sânmărtinul** (înlocuit prin Blaj), **Sighișoara** (trece tot la Blaj) **Turda** (la Cluj), **Odorhei** și **S. Sângeorgiu** se contopesc.

Sediile nouă de județe ar fi **Șimleul, Năsăudul, Alba-Iulia și Blajul**.

Din mai multe locuri s'au ridicat protestări împotriva împărțirii plănuită. Corpurile legiuitoare, la desbaterea proiectului, vor admite schimbările îndreptățite.

Paștile. Din Londra se anunță: Lordul Desborough a înaintat casei de sus un proiect de lege, prin care sărbătoarea Învierii Domnului se statorosește. Începând cu anul 1922, pentru **doaua Duminecă din April** a fiecărui an. Celelalte sărbători, care stau în legătură cu sf. Paști, se vor schimba potrivit cu această nouă întocmire.

† **Ioan Ișan**, fostul paracisier al bisericii noastre catedrale, după un moib îndelungat, a răposat în Cluj în etate de 54 ani. În mormântarea va avea loc astăzi, Vineri, în 18 Martie, în cimiterul bisericii gr.-or. române din Cluj.

Conferențe. Societatea teologilor români «Academia Ortodoxă» din Cernăuț a început în ziua de 13 Martie a. c. o serie de conferențe religioase, care se țin în reședința mitropolitană din acel oraș. Participă public în mare număr.

Cum vorbește Horthy. Un ziar bu'gar află din Budapesta, că o delegație de muncitori unguri s'a prezentat la Horthy să-i arate necazurile muncitorești. Șeful Ungariei a sfătuit pe delegați să nu declare greva generală, pentru că în astfel de caz el, Horthy, va trebui să ordone împușcarea greviștilor fără excepție, zicând: «Voi face să curgă atâta sânge, încât se va îngrozi lumea toată».

Muntegrul nu este mulțumit cu dominațiunea sârbească. Lupte aspre se dau între armata sârbilor și răsculații muntegrini la Podgoriță și alte locuri.

Cinema Apollo, Sibiu, Piața Herman. În 19 și 20 Martie: Jocheul morții, dramă. În 21 și 22 Martie: Iubirea i-a fost moartea, piesa senzațională. Începutul la ora 7 și 9 seara.

A arăut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană din Sibiu**

Cântece pentru voce și piano

de

Emil Monția

Caetul IV:

15. Singur și rob de jale, poezia de St. O. Iosif.
16. Dorobanțul, poezia de G. Coșbuc.
17. Nemurirea e un vis, poezia de Algeorge.
18. Cobzarul, poezia de St. O. Iosif.
19. Cântec de leagăn, poezia de I. U. Soricu.

Prețul Lei 10—, plus porto postal Lei 2—

Nr. 54/1921

(25) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III **Dăncul mic**, protopresbiteratul Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele cuprinse în coala B pentru întregirea dotației dela stat.

Concurenții să-și aștearnă petițiile instruite în ordine, în termenul indicat, la oficiul protopresbiteral subsemnat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, pe lângă încuviințarea protopresbiterului, spre a celebra, predica și a face cunoștință cu poporul credincios.

Orăștie, 18 Febr. 1921.

Oficiul protopresbiteral ortodox român în înțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopop

Nr. 171 Plen.

(24) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de protopresbiter ort. rom. al tractului **Treiscauna** conform ordinului consistorial Nr. 8033/1920 Plen. din 22 Ian. 1921 se publică concurs cu termen de 30 de zile: dela prima publicare în «Telegraful Român».

Viitorul protopresbiter va locui în locul central al protopopiatului în comuna Sf. Gheorghe.

Emolumente împreună cu acest post sânt:

Venitele de protopresbiter statorite prin §. 19 din pragmatica de serviciu, cum și taxele ce incurg din vizitațiunea comunelor tractuale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterale.

Reflecții la acest post sânt poștite a înainta cererile lor la P. Ven. Consistor arhidiecezan în termenul deschis, documentând calificațiunea prescrisă în concluzul congresual Nr. 111 din 1888.

Din ședința comitetului protopresbiteral al tractului Treiscaunelor, ținută în 10 Faur 1921.

Sfântul Gheorghe, 10 Faur 1921.

Gheorghe Negoescu
preș. adm. prot.

Mihail Petru
notar

Nr. 1134. Plen.

Aprobat

Sibiu, din ședința plenară ținută la 20 Faur 1921.

Consistorul arhidiecezan.

A apărut și se găsește de vânzare la **Librăria Arhidiecezană în Sibiu**

Calendarul arhidiecezan pe anul comun 1921

cu bogat cuprins, din care amintim următoarele: **Cătră cititorii Calendarului.** — **Arhiepiscopul și Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan.** Alegerea, hirotonirea, instalarea și investirea. — **Gândiri.** — **Știri și fapte din 1920.** Cronică bisericească. — **Ce este bolșevismul?** — **Din zilele de mărire**, cu 5 ilustrații. — **Suferința**, poveste din popor. — **Snoave și istorioare:** 1. Binefacerea și Recunoștința. 2. S'a dat de gol. 3. Curajul femeii. 4. Așa se poate. 5. Măgarul și alcoolul. 6. Mânzul țiganului. — **Pentru meseriași:** Mesteșugarul cum se cade. — **Pentru economi:** 1. Plugurile cu motor, după C. M. 2. Gunoii. 3. Sfaturi sănătoase, după I. M. P. — **Soldățești.** — **Versuri:** 1. Scrisoarea fetei, de Lt. Eft. Barbu Bogdan. 2. Mama, de Maximilian G. Dopp. 3. Cicoarea, din popor, col. Teodorescu. 4. Cântece din război, col. E. H. 5. Dela Tisa. 6. Cântecul lăncului, din Zărând, col. E. H. 7. A lui Balint. — **Ostășească.** — **Fel de fel:** 1. Credințe despre rândunică. 2. De pe pământ în lună. 3. Puterea exemplului. 4. Sănătatea femeilor. 5. Legea cercetașului. 6. Împotriva mâniei. 7. Cărțile... 8. Radiul și razele sale, după Dr. A. Lanich. 9. Sfaturi. — **Gândiri.** — **D'ale doctorilor:** 1. Gripa sau influența. 2. Baia de soare, după Dr. Forest. 3. La durere de cap. 4. Mierea. 5. De ce mâncăm repede? după Dr. P. Schmid. 6. Carnea și nutrirea. 7. Nasul roșu. 8. Tusa măgărească. 9. Îngrijirea părului. 10. De ce nu trebuie să bei? 11. Dimineata — oboseală. 11. Epilepsia (boala rea). — **Gândiri.** — **Alte versuri:** 1. La Oituz, de Șt. Bălcești. 2. Cătănești, din popor, col. E. H. 3. Mormântul Stegarului, de V. Voiculescu. 4. Sus inimal de G. Coșbuc. 5. Găcitori. — **Scânteii.**

În celelalte părți ale Calendarului sânt: Cronologia, zilele și lunile de peste an, mersul vremii. — **Însemnarea târgurilor** aranjate după alfabet și luni.

Ilustrațiile: I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan. — Statul major la frontul dela Tisa. — Intrarea triumfală a generalului Moșoiu în Sibiu. — Generalul Moșoiu și statul său major trec trupele în revistă. — Revista trupelor care au trecut Tisa și au capturat șase divizii bolșevice. — M. S. Regina Maria la podul peste Tisa asistă la trecerea trupelor.

Calendarul s'a tipărit în două ediții: o ediție cu «**Șematismul**» bisericii ort. rom. din Transilvania, Bănat și părțile anexate din Ungaria, cu «**Evidență**» pentru oficiile protopresbiterale, parohiale, catiheti și învățători, — și altă ediție, **fără Șematism**.

Prețul: { Ediția cu Șematism 10 Lei } plus porto postal 2 Lei și sunt a se trimite înainte prin mandat postal.

Librăriilor pentru desfacere peste 10 exemplare se dă rabat